UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Badania literackie I

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polacy i Niemcy w Europie **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej **Poziom studiów** studia drugiego stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** profil ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2024/25 **Kod zajęć** 03PNES.21P.02489.24 **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Fakultatywny **Blok zajęciowy** Przedmioty podstawowe

Koordynator zajęć	Sylwia Karolak
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Gajewska, Ewa Kraskowska, Sylwia Panek

Okres	**Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	• Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest wstępne przygotowanie studentek i studentów do samodzielnego prowadzenia prac badawczych w zakresie literaturoznawstwa (historia literatury, analiza i interpretacja tekstu literackiego) na poziomie podstawowym, niezbędnym do opracowania konspektu pracy magisterskiej, przekazywania oraz korzystania z wiedzy o literaturze w praktyce zawodowej, doskonalenia własnych kompetencji lekturowych,świadomego uczestnictwa w życiu literackim i kulturalnym.
C2	Przedmiot „Badania literackie I” ma zapewnić początkującym badaczom i badaczkom literatury oraz jej kontekstów orientację w elementarnym wyposażeniu warsztatu literaturoznawczego. Jest on wprowadzeniem do przedmiotu „Badania literackie II”, w ramach którego nacisk zostanie położony na kształtowanie świadomości metodologicznej. Oba przedmioty stanowią całość integrującą metody, teorie i praktyki badawcze.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	wymienia i charakteryzuje różne przedmioty badań literackich	PNE_K2_W01, PNE_K2_W02	Test
W2	wymienia i charakteryzuje metody badań literackich wypracowanych w różnych epokach	PNE_K2_W01, PNE_K2_W02	Test
Umiejętności – Student/ka:			
U1	posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskutowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych	PNE_K2_U03, PNE_K2_U04, PNE_K2_U05, PNE_K2_U06, PNE_K2_U07, PNE_K2_U08, PNE_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
U2	potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi	PNE_K2_U01, PNE_K2_U02, PNE_K2_U03, PNE_K2_U04, PNE_K2_U05, PNE_K2_U08	Projekt, Praca pisemna
U3	umie zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne	PNE_K2_U01, PNE_K2_U02, PNE_K2_U06, PNE_K2_U07, PNE_K2_U08, PNE_K2_U09	Projekt, Praca pisemna
Kompetencji społecznych – Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych	PNE_K2_K01, PNE_K2_K02, PNE_K2_K03, PNE_K2_K04, PNE_K2_K05, PNE_K2_K06, PNE_K2_K07	Test, Projekt, Praca pisemna
K2	ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich	PNE_K2_K03, PNE_K2_K04, PNE_K2_K05, PNE_K2_K06, PNE_K2_K09	Test, Projekt, Praca pisemna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne.	W2, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
2.	Interdyscyplinarność w badaniach literackich.	W2	Konwersatorium
3.	Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki.	W1, U3	Konwersatorium
4.	Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu.	W2, U1, U3	Konwersatorium
5.	Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe).	W2, U1, U2	Konwersatorium
6.	Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna).	W1, U3, K2	Konwersatorium
7.	Komparatystyka literacka i badania intertekstualne.	W1, U3	Konwersatorium
8.	Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelnicy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku,	W1, W2, U3, K2	Konwersatorium
9.	Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich.	W1, W2, U3, K1, K2	Konwersatorium
10.	Sztuka interpretacji dzieła literackiego.	W1, W2, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
11.	Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distant reading, stylometria).	W1, U3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunki zaliczenia: - do wyboru: przygotowanie projektu badawczego na wzór wniosków grantowych (z opisem tematu, celów, metodologii, bibliografią) lub napisanie pracy na zadany temat, - test. Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0): pogłębiona i usystematyzowana wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, bardzo dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z drobnymi niedociągnięciami dobry (db; 4,0): usystematyzowana wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny plus (+dst; 3,5): podstawowa wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, przeciętna umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, słaba umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, brak świadomości przedmiotu i celu własnych badań, brak umiejętności prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Burzyńska, M. P. Markowski, Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2006.
2. A. Stussi, Wprowadzenie do edytorstwa i tekstologii, przeł. M. i P. Salwa, Gdańsk 2011.
3. J. Culler, Teoria literatury: bardzo krótkie wprowadzenie, przeł. M. Bassaj, Warszawa 1998
4. H. Markiewicz, Zakres i kierunki współczesnych badań literackich, w tegoż: Główne problemy wiedzy o literaturze, wyd. IV przejrzane i uzupełnione lub wydania późniejsze, Kraków 1976.
5. K. Bartoszyński, Aspekty i relacje tekstów (Źródła – historia – literatura), w: Dzieło literackie jako źródło historyczne, pod red. Z. Stefanowskiej i J. Sławińskiego, Warszawa 1978.
6. A. Szahaj, O interpretacji, Kraków 2014.
7. Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, pod red. M.P. Markowskiego, R. Nycza, Kraków 2006.
8. Komparatystyka dzisiaj. Tom I – problemy teoretyczne, pod red. E. Szczęsnej, E. Kasperskiego, Kraków 2010.
9. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10

Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PNE_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
PNE_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny odbieranych treści, zestawiania i waloryzowania źródeł informacji, krytycznego uczestnictwa w procesach komunikacji społecznej;
PNE_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, zwłaszcza do podjęcia partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych, oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów poznawczych i językowych;
PNE_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznania znaczenia wiedzy o języku, literaturze i kulturze rodzimej do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego;
PNE_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy, krzewienia kultury języka i kultury czytelniczej;
PNE_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego;
PNE_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania z innymi, odpowiedzialnego funkcjonowania w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym oraz zawodowym, także międzynarodowym;
PNE_K2_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przyjmowania ról zawodowych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działań na rzecz ich respektowania.
PNE_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
PNE_K2_U02	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie polonistyki lub filologii germańskiej lub historii, w języku polskim i obcym, wykazując się przy tym wysoką kulturą języka i umiejętnością upowszechniania wiedzy o humanistyce, wytworach i instytucjach kultury rodzimej;
PNE_K2_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem rodzimym (polskim lub niemieckim) z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym (niemieckim lub polskim) na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
PNE_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informację przy użyciu różnych źródeł i sposobów, a także formułować i uzasadniać na tej podstawie własne sądy oraz artykułować je za pośrednictwem różnych mediów;
PNE_K2_U05	Absolwent/ka potrafi formułując i artykułując wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań, odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień językowych, literackich, historycznych i kulturowych;
PNE_K2_U06	Absolwent/ka potrafi przez całe życie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych predyspozycji twórczych i naukowych, zachęcać innych do podejmowania tego typu działań;
PNE_K2_U07	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole oraz kierować pracą zespołu, także multidyscyplinarnego i/lub multikulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem zespołów łączących studentów z Polski i Niemiec;
PNE_K2_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi teoriami naukowymi, paradygmatami badawczymi, pojęciami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki lub filologii germańskiej lub historii oraz dziedzin pokrewnych;
PNE_K2_U09	Absolwent/ka potrafi formułować oraz wyrażać w mowie i piśmie, z uwzględnieniem ich ewentualnego wydźwięku polemicznego, własne poglądy w ważnych sprawach dotyczących kultury, życia społecznego i kwestii światopoglądowych;

Kod	Treść
PNE_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie lub zespołowo skonstruować w języku polskim lub w języku niemieckim poprawną pod względem formalnym i oryginalną merytorycznie pracę pisemną oraz przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne i/lub multimedialne dotyczące literatury, języka, historii, a także innych obszarów komunikacji kulturowej i interpersonalnej, z wykorzystaniem najnowszych ujęć teoretycznych i różnych źródeł, w miarę potrzeby zawierające krytyczny osąd koncepcji zastanych i/lub przedstawiające autonomiczne propozycje nowych ujęć;
PNE_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania, procedury poznawcze i metodologie badań nad językiem polskim i niemieckim lub literaturą polską i niemiecką oraz ich kontekstami lub historią Polski i Niemiec;
PNE_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu badań nad językiem lub literaturą lub z zakresu badań historycznych;